

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 5CoCsp/7/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8820202936
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 02. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Világiová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8820202936.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Világiovej a členov senátu JUDr. Karola Krochtu a JUDr. Andreja Radomského v spore žalobkyne: D. T., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom M. č. XX, XXX XX G., zast. JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom ul. Sovietskych hrdinov č. 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 792 752, zast. JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., AK so sídlom Kubániho 16, 811 04 Bratislava, IČO: 47 233 516, o priznanie primeraného finančného zadostučinenia v sume 1.488,51 Eur, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Vranou nad Topľou č.k. 3Csp/142/2020 - 90 zo dňa 28.07.2021, takto

rozhodol:

I. Potvrďuje rozsudok.

II. Žalobkyni priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalovanému v plnom rozsahu s tým, že o ich výške rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol tak, že:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni sumu 744,50,- Eur do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalobkyni sa p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, ktoré trovy je p o v i n n ý zaplatiť žalovaný a o ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

2. Právne odôvodnil svoje rozhodnutie súd prvej inštancie podľa ust. § 2 písm. a/, § 3 ods. 3 a 5 a § 4 ods. 2 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, podľa § 2 písm. a/, b/ zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, § 52 ods. 1 a 3, § 53 ods. 1, § 53a, § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka a podľa Smernice č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách čl. 3. Výrok o trovách konania podľa ust. § 251, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku (ďalej CSP).

3. Súd prvej inštancie konštatoval, že v danej právnej veci mal jednoznačne preukázané, že v konaní vedenom na súde pod sp. zn. 3Csp/227/2016, žalobkyňa ako spotrebiteľ podala žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia 1.488,51 Eur s prísl., v zmysle zmluvy o revolvingovom úvere uzatvorenej medzi stranami sporu a vo veci bola úspešná.

4. Práva žalobkyne boli bezpochyby porušené, keďže o tom svedčí úspech v spore v základnom konaní. Už toto základné konanie vytvára právny rámec pre uplatnenie si nároku na primerané finančné zadosťučinenie, keďže vychádza priamo zo znenia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Je preto možné vyvodiť, že samotné úspešné uplatnenie porušenia práva vytvára rámcový právny základ pre uplatnenie si práva na primerané finančné zadosťučinenie, ktorého výška je už na posúdení súdu.

5. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušenia práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privodená aj nejaká ujma. Postačuje, ak k takémuto porušeniu práva alebo povinnosti dôjde.

6. Ujma v zmysle ustanovenia § 3 ods. 5 posledná veta Zákona o ochrane spotrebiteľa nie je kvalifikačným znakom pre priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Postačuje, že spotrebiteľ úspešne uplatnil na súde porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom. Pre priznanie primeraného finančného zadosťučinenia je teda podstatné to, že k porušeniu práva došlo.

7. Okrem toho bol súd prvej inštancie názoru, že žalobkyni vznikla ujma v nemajetkovej sfére, keďže konanie žalovaného bolo spôsobilé privodiť jej ujmu vo sfére jej rodinného, súkromného a spoločenského života. Možno prisvedčiť žalobkyni, že táto znášala stav právnej neistoty, obávala sa o výšku dlhu a jeho neustále narastanie. Žalobkyňa bola nedôvodne vystavená psychickému vypätiu zo strany žalovaného najmä vzhľadom na jeho praktiky, spôsoby domáhania sa zaplata pohľadávky z úverovej zmluvy vyššie uvedenými spôsobmi, v nemalej miere. Súd prvej inštancie poukázal na to, že samotné súdne konanie je náramne stresujúcim faktorom, odôvodňujúcim priznanie finančného zadosťučinenia.

8. V ďalšom sa súd prvej inštancie zaoberal výškou primeraného finančného zadosťučinenia. V tomto smere poukázal na to, že výška primeraného finančného zadosťučinenia nemusí byť v každom jednom prípade totožná s výškou bezdôvodného obohatenia. Zákon hovorí o primeranom finančnom zadosťučinení, čo umožňuje súdu posúdiť a zohľadniť jednotlivé prípady osobitne s ohľadom na konkrétne skutkové okolnosti prípadu. Samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia neumožňuje jeho priame finančné vyčíslenie, keďže má vyjadrovať satisfakciu za stav, keď sa spotrebiteľ musel obrátiť na súd a žiadať o ochranu svojich práv. Primerané finančné zadosťučinenie je chápané ako nástroj k odstráneniu ujmy nemateriálneho charakteru, nie ako náhrada za spôsobenú materiálnu škodu. O to viac nemožno chápať primerané finančné zadosťučinenie ako náhradu škody, ktorá žalobkyni hrozila. Práve preto, že v prípade primeraného finančného zadosťučinenia ide o nárok, ktorý podlieha voľnej úvahe súdu, ktorá však musí byť podložená konkrétnymi skutkovými okolnosťami, je potrebné vychádzať z povinnosti žalobkyne tvrdiť a preukázať rozhodujúce skutočnosti, ktoré ju viedli k uplatneniu primeraného finančného zadosťučinenia práve v požadovanej výške.

9. Súd prvej inštancie ďalej poukázal na to, že náprava vo vzťahu k danému porušeniu práv spotrebiteľa - žalobkyne už bola poskytnutá a to práve v konaní sp. zn. 3Csp/227/2016. Bol preukázaný aj zásah do jej majetkovej sféry, keď na základe plnenia z neplatnej zmluvnej podmienky, žalovanému uhradila navyše finančné prostriedky vo výške 1.488,51 Eur. Za danej situácie sa finančné zadosťučinenie vo výške 1.488,51 Eur v tomto konkrétnom prípade javí ako neprimerané. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobkyne, resp. na kompenzáciu jej majetkovej škody, ale musí zostať na úrovni a vo funkcii účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany.

10. V danom prípade žalobkyňa okrem argumentu, že požaduje priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, ktoré má mať voči žalovanému sankčnú a odradzajúcu funkciu, aby sa nedopúšťal recidívy, a toho, že oproti poskytnutým finančným prostriedkom titulom neprijateľnej zmluvnej podmienky zaplatila navyše sumu 1.488,51 Eur, iné tvrdenia ohľadom výšky primeraného finančného zadosťučinenia neprodukovala. Súd prvej inštancie poukázal na to, že náprava vo vzťahu k danému porušeniu práv spotrebiteľa - žalobkyne, jej bola poskytnutá v základnom konaní. Preto sa súdu finančné zadosťučinenie vo výške 1 ňou požadovanej výšky primeraného finančného zadosťučinenia, t. j. 744,50 Eur v tomto konkrétnom prípade javí ako primerané. Suma 744,50 Eur zodpovedá svojmu účelu, teda poskytuje žalobkyni satisfakciu a odradzuje dodávateľa od porušovania práv spotrebiteľa. Inštitút

primeraného finančného zadosťučinenia nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobkyne, resp. na kompenzáciu jej majetkovej škody, ale musí zostať na úrovni a vo funkcii účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany.

11. Pokiaľ ide o námietku premlčania zo strany žalovaného, súd prvej inštancie poukázal na § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa, v zmysle ktorého je nárok späť s úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom alebo osobitnými predpismi v podobe právoplatného rozhodnutia súdu. Preto až moment „úspešného uplatnenia“ je „conditio sine qua non“ pre súdne uplatnenie tohto nároku. Súd má za to, že bez právneho titulu si žalobkyňa nárok na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia ani nemohla uplatniť skôr a teda tento „jej“ nárok nemohol byť v čase podania žaloby v tomto konaní premlčaný. V tomto smere poukázal súd prvej inštancie aj na rozsudok Krajského súdu v Prešove, č. k. 2Co/137/2016-71 z 24.05.2017: „Ako nedôvodnú považuje odvolací súd žalovaným vznesenú námietku k uplatnenému nároku žalobkyne na priznanie finančného zadosťučinenia vzhľadom na to, že zo vyššie citované znenie § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa upravuje právo spotrebiteľa na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá v prípade ak si na súde úspešne uplatní toto porušenie práva alebo povinnosti stanovenej týmto a osobitným predpismi. To znamená, že Žalovaná si na súde úspešne uplatnila porušenie práva nadobudnutím právoplatnosti rozsudku Okresného súdu Svidník zo dňa 17.04.2014, č.k. 7C/66/2012-152, kedy jej začala plynúť premlčacia lehota na uplatnenie primeraného finančného zadosťučinenia.“

12. Výrok o trovách konania odôvodnil súd prvej inštancie tak, že v danej právnej veci predmetom konania bol nárok na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenie, výška ktorého závisela od úvahy súdu. U takéhoto nároku sa strana sporu považuje za plne úspešnú vtedy, ak je úspešná čo do základu nároku. Nie je totiž možné zaťažiť žalobkyňu procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku sporu. V takomto prípade má žalobkyňa právo na náhradu trov konania v plnom rozsahu, avšak pri určovaní výšky trov konania sa bude vychádzať z prisúdenej sumy.

13. Preto súd prvej inštancie žalobkyňu priznal náhradu trov konania v plnom rozsahu z prisúdenej sumy s tým, že v zmysle platnej právnej úpravy o konkrétnej výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

14. Dopĺňacím rozsudkom č.k. 3Csp/142/2020 -134 zo dňa 24.10.2022 súd prvej inštancie doplnil rozsudok Okresného súdu Vranov nad Topľou, č.k. 3Csp/142/2020-90 zo dňa 28.07.2021 nasledovne: I. Súd žalobu žalobkyne čo do zvyšku zamietla.

15. Právne odôvodnil svoje rozhodnutie podľa ust. § 225 ods. 1, 2 a 3 CSP.

16. Konštatoval, že napriek tomu, že v bode 36. odôvodnenia konštatuje, že žalobu v prevyšujúcej časti zamietol, pričom skutočne žalobkyňa žiadala 1 488,51,- Eur, ako primerané finančné zadosťučinenie z výroku rozsudku tak ako bol vyhlásený na pojednávaní dňa 28.07.2021 nevyplýva, žeby súd prvej inštancie žalobu v prevyšujúcej časti zamietol. Teda nerozhodol o celom predmete konania. O zvyšku nároku nad sumu 744,50,- Eur do 1 488,51,- Eur. V tejto súvislosti súd prvej inštancie poukázal na bod 35. a 36. v odôvodnení rozsudku č.k. 3Csp/142/2020-90.

17. Vo vzťahu k tomuto dopĺňaciemu rozsudku odvolací súd poznamenáva, že tento rozsudok na padnutý nebol, preto ako taký nadobudol právoplatnosť. Napadnutý bol len rozsudok zo dňa 28.07.2021, č.k. 3Csp/142/2020-90 a to žalovaným v celom rozsahu. Žalovaný namielol nesprávne posúdenie námietky premlčania súdom prvej inštancie, pričom uviedol, že nesprávnosť záverov vyplýva z nesprávneho a nezisteného skutkového stavu a z nesprávneho právneho posúdenia. Žalovaný vytýkal súdu svojvoľnosť posúdenia námietky premlčania a neodôvodnený odklon od rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/126/2017. Zároveň poukázal na nález Ústavného súdu SR zo dňa 07.02.2018, sp. zn. PL.ÚS 11/2016, z ktorého citoval a konštatoval, že v konaní nebolo sporné, že žalobca si mohol tvrdené nároky uplatniť už v roku 2016 pri podaní žaloby, o ktorej bolo konanie vedené pod sp. zn. 3Csp/227/2016. Žalobca v konaní ani netvrdil ani nepreukázal žiadne osobitné okolnosti, ktoré mu v uvedenom postupe bránili. Začatie uvedeného konania nemalo žiaden vplyv na plynutie premlčania. Súd prvej inštancie nesprávne posúdil námietku premlčania, začiatok premlčacej doby neodôvodnil žiadnym

zákoným ustanovením. Z rozsudku nevyplýva na základe aplikácie akej právnej normy vlastne súd prvej inštancie posúdil, že premlčacia doba mala začať plynúť až po právoplatnom skončení konania vedeného pod sp. zn. 3Csp/227/2016. Citoval z ust. § 101 Občianskeho zákonníka a § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z., pričom konštatoval, že z ust. § 3 ods. 5 nevyplýva žiadny dôvod pre domnienku, že predpokladom uplatnenia primeraného finančného zadosťučinenia je predchádzajúce právoplatné súdne rozhodnutie o porušení práva alebo povinností ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Citoval z komentára k Civilnému sporovému poriadku, z ktorého vyplýva, že pravidlom budú žaloby, ktorých obsahom je splnenie povinnosti zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie a súd bude platnosť ustanovení spotrebiteľskej zmluvy posudzovať ako prejudiciálnu otázku. Rovnaký záver vyplýva aj z rozhodnutia NSSR sp. zn. 6Cdo/127/2017. Pre úspešné uplatnenie tohto nároku zákon nevyžaduje, aby bolo medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a ani to, aby žalobcovia preukazovali existenciu a výšku vzniknutej ujmy. Uvedené rozhodnutie bolo dovolacím súdom vydané v konaní, v ktorom si žalobcovia uplatnili právo na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia súčasne s návrhom na určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky. Ak by nárok na primerané finančné zadosťučinenie mal vzniknúť až právoplatnosťou súdneho rozhodnutia o porušení práv spotrebiteľa, potom Najvyšší súd SR v rozhodnutí sp. zn. 6Cdo/127/2016 postupoval a rozhodoval v rozpore so zákonom, pretože by priznal ochranu predčasne (a teda aj nedôvodne) uplatnenému nároku. Zároveň žalovaný namietal nepreskúmateľnosť a absenciu preukázaných skutočností a skutkových záverov, ktoré by preukázali oprávnenosť sumy 744,50 Eur ako primeraného finančného zadosťučinenia. Súd prvej inštancie neuviedol v odôvodnení okrem všeobecných a neurčitých tvrdení žiadne skutočnosti, ktoré by odôvodnili priznanie nároku v uvedenej sume. Základná vec, a to odôvodnenie na základe ktorého súd prvej inštancie ustálil, že výška zadosťučinenia má byť polovica zo sumy žiadanej žalobcom v rozsudku chýba. Následne nato súd prvej inštancie neuvádza ani to na základe akých skutočností určenú sumu zadosťučinenia považuje za primeranú. Z podstaty finančného zadosťučinenia, ktoré je v civilnom práve používané na viacerých miestach vyplýva, že ide o satisfakciu za imateriálnu ujmu. Žiadnu inú funkciu mu právna úprava nepriznáva. Vždy sa ale predpokladá a vyžaduje preukázanie takých skutočností, ktoré nárok preukazujú čo do základu a čo do výšky. To napádaný rozsudok nespĺňa ani okrajovo. Následne žalovaný citoval ust. § 220 ods. 2 CSP a tvrdil, že posúdenie námietky premlčania je založené na nesprávnom skutkovom a právnom posúdení vecí a súčasne aj na porušení zásady rovnosti sporových strán. Odvolanie podával preto z dôvodov uvedených v ust. § 365 ods. 1 písm. b/, d/ a f/ CSP. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zo dňa 28.7.2021, č.k. 3Csp/142/2020-90-zmenil, žalobu zamietol a žalovanému priznal voči žalobcovi právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Zároveň si uplatnil aj nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

18. K odvolaniu žalovaného sa vyjadřila žalobkyňa. Za nesprávnu považovala vznesenú námietku premlčania voči nároku na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia z dôvodu, že od podania žaloby v základnom konaní uplynuli tri roky. Nárok na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v zmysle § 3 ods. 5 posledná veta zákona o ochrane spotrebiteľa je späť s úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinností ustanovenej týmto zákonom alebo osobitnými predpismi v podobe právoplatného rozhodnutia súdu. Preto až moment úspešného uplatnenia je *conditio sine qua non* pre súdne uplatnenie tohto nároku. Za vytrhnutý z kontextu odôvodnenia uznesenia Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.01.2019 považuje žalobkyňa záver žalovaného, že spotrebiteľ je povinný už v základnom konaní uplatniť nárok na primerané finančné zadosťučinenie s poukazom na plynutie premlčacej doby. V rozsudku pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinností v zmysle tohto ustanovenia je uvedené, že treba rozumieť, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinností, napríklad nárok zo zodpovednosti za škodu z bezdôvodného obohatenia alebo vo výroku určí neprijateľnosť konkrétnej vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve. Vznesenú námietku premlčania, ktorú žalovaný odôvodnil jej uplynutím troch rokov od podania žaloby v základnom konaní považuje žalobkyňa vzhľadom na zmysel a gramatický výklad citovaného ustanovenia § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa za špekulatívnu v snahe poprieť jej legitímny nárok. Vypustením argumentácie žalovaného by bola popretá samotná podstata a zmysel inštitútu primeraného finančného zadosťučinenia. Nakoľko je spotrebiteľkou, ktorá úspešne uplatnila porušenie svojho práva na súde, bola tým splnená hypotéza ustanovenia § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa. K tejto otázke poukázala na zásadné uznesenie Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 3Co/53/2016 zo dňa 4.10.2016, na rozsudok Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 23Co/42/2019 zo dňa 29.1.2020 a ďalšie. Osobitne dala do pozornosti rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 21Co/31/2018 zo dňa 16.10.2018, sp. zn. 6Co/104/2017 zo dňa 29.5.2018, sp. zn. 7Co/23/2017 zo dňa 24.8.2017 a sp. zn. 19Co/30/2018 zo dňa 28.6.2018. Aj

keď výška primeraného finančného zadosťučinenia je vecou voľnej úvahy súdu, tak táto voľná úvaha by mala zodpovedať individuálnym a konkrétnym danostiam tej ktorej veci s dôrazom na objektívne kritéria, lebo len tieto objektívne kritéria sú pre voľnú úvahu aj objektívne porovnateľné. Výnimočne však je možné v rozhodovacej činnosti Krajského súdu v Prešove sa stretnúť s takými postupmi, že za výsledok voľnej úvahy súdu je považovaný jednotný paušál 50 Eur bez zohľadnenia akýchkoľvek kritérií. Takáto paušalizácia primeraného finančného zadosťučinenia je svojvoľným uplatňovaním práva, ktoré poškodzuje spotrebiteľov a zvyhodňuje dodávateľov. Preto žalobkyňa navrhla rozsudok ako vecne správny potvrdiť a uplatnila si náhradu trov odvolacieho konania.

19. Vyjadrenie žalobkyne bolo zaslané na vyjadrenie žalovanému prostredníctvom jeho právneho zástupcu. Ďalšie vyjadrenia do spisu podané neboli.

20. Odvolací súd na základe podaného odvolania preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v ust. § 379 a nasl. CSP, pričom tak ako uviedol vyššie nepreskúmal doplniaci rozsudok, lebo tento nadobudol právoplatnosť, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ust. § 385 CSP a contrario s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradne tabuly a webovej stránke Krajského súdu v Prešove dňa 16.02.2023 a zistil, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

21. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

22. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v odvolaní žalovaného s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05).

23. Zásadnou odvolacou námietkou žalovaného bola námietka premlčania nároku. K uvedenému odvolací súd uvádza, že plne súhlasí s názorom súdu prvej inštancie uvedeným v bode 37. odôvodnenia rozsudku i s poukazom na rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k 2Co/137/2016-71 zo dňa 24.05.2017, z ktorého súd prvej inštancie citoval. K námietke premlčania odvolací súd dodáva, že právo na poskytnutie primeraného finančného zadosťučinenia je právom, ktoré podlieha premlčaniu. Premlčuje sa vo všeobecnej trojročnej premlčacej lehote podľa ust. § 101 Občianskeho zákonníka. Podľa zákona o ochrane spotrebiteľa právo na primerané finančné zadosťučinenie vzniká spotrebiteľovi úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinností podľa tohto alebo osobitného zákona. Preto určujúcim momentom na plynutie premlčacej lehoty nie je okamih, kedy došlo k porušeniu práv alebo povinností, ale okamih úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinností. V tejto súvislosti poukazuje odvolací súd na správne odôvodnenie súdu prvej inštancie v bode 23. odôvodnenia, z ktorého vyplýva, že v súvislosti s výkladom samotného pojmu „úspešné uplatnenie práva“ zo strany spotrebiteľa, súd prvej inštancie poukázal na interpretačné pravidlo citované v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 24. júna 2013, podľa ktorého „pri nejednoznačnom výklade akejkoľvek problematiky týkajúcej sa ochrany spotrebiteľa, je potrebné uprednostniť vždy ten výklad, ktorý sleduje záujem spotrebiteľa“.

24. I odvolací súd má za to, že v konaní vedenom na Okresnom súde Vranov nad Topľou pod sp. zn. 3Csp/227/2016 žalobkyňa ako spotrebiteľka podala žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 1.488,51,- Eur s prísl. v zmysle zmluvy o revolvingovom úvere uzatvorenom medzi stranami sporu a vo veci bola úspešná. Preto právo žalobkyne bolo porušené. O tom svedčí úspech v spore v základnom konaní tak, ako to správne uviedol súd prvej inštancie v bode 25. odôvodnenia rozsudku. K tomu odvolací súd uvádza, že čo sa týka úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinností ako predpokladu pre priznanie práva na primerané finančné zadosťučinenie tento je naplnený nielen vtedy, ak si spotrebiteľ uplatní porušenie práva alebo povinností žalobou proti dodávateľovi, ale aj vtedy, ak tak urobí v rámci svojej obrany proti dodávateľom uplatnenému nároku. Či došlo k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinností na súde vyplynie až z právoplatného rozhodnutiu súdu vydaného vo veci samej.

25. V prejednávanej veci je predmetom konania nárok žalobkyne vyplývajúci z ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Citované ustanovenie zákona o ochrane spotrebiteľa upravuje právo spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadosťučinenie v prípade, ak na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva, a to od toho, kto za toto porušenie práva zodpovedá. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privodená nejaká ujma. Postačuje, ak k takémuto porušeniu práva alebo povinnosti dôjde

26. „Účelom finančného zadosťučinenia je dovŕšiť ochranu porušeného práva spotrebiteľa ako slabšej strany v spotrebiteľských zmluvách spôsobom, ktorý práve z tohto dôvodu vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom, ktorý citované ustanovenie zákona vyžaduje je, že spotrebiteľ, na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nárok zo zodpovednosti za škodu, z bezdôvodného obohatenia, alebo vo výroku rozsudku určí neprijateľnosť konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/389/2015). Žiadnu inú podmienku, t. j. ani podmienku, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a aby spotrebiteľovi bola privodená konkrétna ujma, nevyžaduje. Zákonodarca pri uplatňovaní tohto nároku uľahčil spotrebiteľom dôkaznú situáciu, keď na rozdiel od nároku na náhradu škody (bezdôvodného obohatenia), je dôkazné bremeno na strane spotrebiteľa oveľa ľahšie, lebo odpadá problematické preukazovanie či už výšky škody, ujmy, príčinnej súvislosti alebo majetkového prospechu druhej strany. Preukazovanie skutočnej výšky utrpenej ujmy by bolo spravidla nereálne. Pokiaľ ide o rozsah finančného zadosťučinenia, neustanovuje žiadne kritériá, ktoré by bolo potrebné pri určení výšky zadosťučinenia zohľadniť. Jediným kritériom je primeranosť finančného zadosťučinenia. Bude preto vecou úvahy súdu, aby so zreteľom na všetky okolnosti každého jednotlivého prípadu, stanovil rozsah finančného zadosťučinenia“ (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.01.2019).

27. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení treba vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradzovalo od získavania plnení, na ktoré dodávateľovi nárok nevznikol, či už v dôsledku neplatnosti právnych úkonov, neprijateľnosti zmluvných podmienok, alebo nedodržania zákonných náležitostí zmlúv o spotrebiteľskom úvere a jednak to treba chápať ako odmenu za to, že spotrebiteľ sa pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojim úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu, už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa ho nedopustí v takej intenzite.

28. Základom pre určenie sumy peňažného zadosťučinenia je primeranosť a súd túto sumu určí na základe vlastnej úvahy. Je teda posudzovaná podľa subjektívnej povahy a zohľadňuje všetky skutočnosti, ktoré viedli spotrebiteľa k podaniu žaloby o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Tak to bolo aj v prejednávanej veci, keď súd prvej inštancie považoval za adekvátnu a primeranú výšku finančného zadosťučinenia vo výške polovice žalobkyňou požadovanej sumy, t.j. 744,50,- Eur v tomto konkrétnom prípade. Tak ako to bližšie zdôvodnil súd prvej inštancie v bode 35. odôvodnenia. Podľa názoru súdu prvej inštancie suma 744,50,- Eur zodpovedá svojmu účelu, teda poskytuje žalobkyni satisfakciu a odradzuje dodávateľa od porušenia práv spotrebiteľa. Odvolací súd uvedenú sumu považuje tiež s ohľadom na intenzitu zásahu žalovaného do práv žalobkyne, ako spotrebiteľky za adekvátnu.

29. Je zřejmé, že žalobkyňa s prihliadnutím na postoj žalovaného v predmetnej veci, v ktorom žalovaný spochybňoval dôvodnosť podanej žaloby, bola dlhodobo nedôvodne vystavená stavu právnej neistoty a ešte stále je až do právoplatného skončenia uvedeného konania.

30. V dôsledku konania žalovaného bola žalobkyňa nielenže vystavená bezprostredne hroziacej majetkovej ujme, nad rámec uvedeného bola nútená chrániť svoje práva súdnou cestou. Súdna konania sú stresujúcim zážitkom vyplývajúcim z obáv z výsledku sporu, či možnosti vzniku ďalšej majetkovej

ujmy v podobe náhrady trov konania protistrane v prípade neúspechu v konaní. Spotrebiteľ, teda žalobkyňa, nie je povinný preukázať ujmu, ktorá jej vznikla, pretože zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa priznáva právo na finančné zadosťučinenie už vtedy, keď k porušeniu práva alebo povinností dôjde. Žalobkyňa sa v tomto prípade úspešne domohla svojho práva, a teda boli splnené všetky zákonné predpoklady pre priznanie finančného zadosťučinenia. Cieľom existencie inštitútu finančného zadosťučinenia je okrem iného mať reálny a efektívny odradzujúci účinok vo vzťahu k dodávateľovi od recidívy a na upustenie od porušovania spotrebiteľských práv.

31. Preto odvolací súd konštatuje, že za daného stavu vzhľadom na porušenie spotrebiteľských práv žalobkyne zo strany žalovaného, ktorých ochrany sa žalobkyňa úspešne domohla na všeobecnom súde sa priznanie finančného zadosťučinenia javí ako dôvodné. Pri určení výšky priznaného zadosťučinenia odvolací súd je toho názoru, že primeraná povaha a v rozsahu porušenia práv žalobkyne (bezdôvodné obohatenie sa žalovaného na úkor žalobkyne) je suma 744,50,- eur (tak ako to ustálil súd prvej inštalácie), odzrkadľujúca polovicu sumy, o ktorú by sa žalovaný obohatil, keby žalobkyňa neuplatnila svoje spotrebiteľské práva na súde a vo vzťahu k žalobkyňu ako spotrebiteľke nepredstavuje neopodstatnené a neprimerané obohacovanie sa.

32. Súd prvej inštalácie vo veci správne rozhodol tak vo veci ako aj o trovách konania, keď výrok o trovách konania aj správne v bodoch 38. až 42. odôvodnenia rozsudku odôvodnil. Na uvedené odôvodnenie odkazuje i odvolací súd.

33. Preto odvolací súd rozsudok podľa ust. § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správny potvrdil.

34. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP. Úspešnej žalobkyňu odvolací súd priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti neúspešnému žalovanému v plnom rozsahu s tým, že o ich výške rozhodne súd prvej inštalácie samostatným uznesením (§ 262 ods. 2 CSP).

35. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštalácii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).